

Reakcia na vyjadrenia Jána Mazáka o desivom mlčaní statočných sudcov alebo keď sa člen piatej kolóny tvári ako Filip Rawlings

Publikované: 22. 01. 2024, čítané: 1292 krát
Marcela Kosová

Mgr. Marcela Kosová, sudkyňa Krajského súdu v Bratislave a členka Súdnej rady SR

Reakcia na vyjadrenia Jána Mazáka o desivom mlčaní statočných sudcov alebo keď sa člen piatej kolóny tvári ako Filip Rawlings

V monitoringu Kancelárie Súdnej rady Slovenskej republiky určeného pre sudcov sa dnes (22.01.2024) nachádza článok pod názvom „Daniel Lipšic/Toto by sa neudialo ani na Sicílii. Generálna prokurátora je voči vláde servilná.“ (19.01.2024; postoj.sk; Spravodlivosť; 10:08; Adam Takáč).

V článku je nasledovná pasáž:

„Mazák: Mlčanie sudcov je desivé

Predseda súdnej rady Ján Mazák vyjadril sklamanie, že z radov justície nezaznel doposiaľ silný hlas proti navrhovaným zmenám v oblasti spravodlivosti. Naopak, odznali skôr podporné hlasy. „Vraciame sa znovu do obdobia, keď **statoční sudcovia mlčia** a umožňuje to, že v **justícii ožila tzv. piata kolóna**. Ide o sudcov, ktorých počutí, a **ich hlas sa vydáva za hlas celej slovenskej justície**. Je to dosť smutné, lebo nikto sa voči tomu nedokáže postaviť,“ povedal. Tvrdí, že je v tomto smere bezmocný, a preto v poslednom čase veľmi zdôrazňuje, že zmena je možná, ak nastúpi nová generácia sudcov. „A tá pochopí, že sa pri takýchto otázkach nedá mlčať a treba formulovať jasné stanoviská. To mlčanie je pre mňa desivé.“

Trošku si výroky Jána Mazáka rozoberieme. Pôjdem postupne.

Statoční sudcovia mlčia

Okrem toho, že to nedáva základnú logiku, lebo ak je niekto statočný, súčasťou jeho osobnostnej výbavy je, že nebude ticho, keď sa deje niečo zlé a ozve sa, nech má akýkoľvek názor. Ide o osobu, ktorá koná so ctou, je odvážna a hrdinská. Zároveň týmto výrokom Ján Mazák vyslal ničím nepodloženú informáciu, že tí, ktorí sa vyjadrujú, statoční nie sú. Úplnou náhodou sú to tí, ktorí navrhli jeho odvolanie z postu predsedu súdnej rady. Ako to dopadlo vieme. „Unikol“ o jeden hlas, nikto zo zvolených sudcovských zástupcov v súdnej rade mu nevyslovil podporu. Proti jeho odvolaniu hlasovali len traja členovia súdnej rady. Napriek tomu sa cíti ako majster sveta. Lebo ako povedal, ak sa niekto stane majstrom sveta, nikoho nezaujímá, že vyhral o jeden gól.

<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/19412/440038>

V justícii ožila tzv. piata kolóna

Najskôr si v skratke pripomenieme, čo je piata kolóna. Za autora tohto spojenia sa označujú španielsky generál Emilio Mola ale aj generál Francisco Franco. Obaja mali tento výraz použiť v roku 1936. Išlo v postate o to, že jednotky, ktorým velili, sa skladali zo štyroch kolón vojakov, pričom piatou kolónou boli sympatizanti v Madride, ktorý mal byť dobytý, a ktorí mali pomôcť zvnútra mesta.

V literatúre ho ako prvý použil Ernest Hemingway v divadelnej hre „Piata kolóna“. Hra sa týka kontrašpióna Filipa Rawlingsa (dej sa odohráva tiež v období španielskej občianskej vojny), ktorý je vojnový spravodajca a má za úlohu sledovať členov tzv. piatej kolóny, teda fašistických sympatizantov, aj keď dej hry sa skôr zameriava na jeho osobný život ovplyvnený okolnosťami a dobou.

Tento pojem sa všeobecne používa na označenie skupiny ľudí, ktorá zvnútra narušuje fungovanie nejakého celku na úkor ostatných osôb. Obyčajne ide o narušenie v prospech inej vonkajšej nepriateľskej skupiny, s ktorou piata kolóna spolupracuje či sympatizuje zvnútra. Môže ísť o sabotáž alebo šírenie dezinformácií. Často sa takto označuje skupina ľudí, ktorá sa tvári, že je súčasťou nejakého zriadenia (štátu), v skutočnosti však vyvíja aktivity, ktoré smerujú k deštrukcii tohto zriadenia.

Rozmeňme si to na drobné. Ján Mazák ako predseda ústavného orgánu sudcovskej legitimacy označuje za piatu kolónu sudcov a členov súdnej rady zvolených sudcami, ktorí sa verejne vyjadrujú k diani v justícii. Príznačné. Osobné urážky zo strany Jána Mazáka sú čoraz častejším štandardom jeho pracovnej metódy. Toto pritom tvrdí

- s „legitimitou“ člena súdnej rady zvoleného v roku 2020 hlasmi bývalej koalície mesiac po tom, ako sa predchádzajúci členovia súdnej rady za vládu a parlament vzdali. Zvoliť ho bolo možné mesiac po ich vzdaní sa na základe zmeny zákona v skrátanom legislatívnom konaní, ktorej podstatou bolo, že po vzdaní sa člena súdnej rady mu mandát skončí už na druhý deň a nie o dva mesiace. Neprekážajúci ani voliteľom ani zvolenému, že zákon bol takto zmenený až po tom, ako sa predchádzajúci členovia súdnej rady vzdali a plynula im už teda zákonná dvojmesačná lehota, počas ktorej ešte mali byť členmi súdnej rady.
- S „legitimitou“ predsedu súdnej rady zvoleného v roku 2020 hlasmi členov súdnej rady, z ktorých piati obsadili miesta v súdnej rade rovnakým postupom ako on sám, pričom aktuálne sú členmi súdnej rady už len dvaja z nich. Jeden za parlament a druhý za prezidentku, z ktorých mu pri odvolávaní vyslovil podporu len jeden. A hlasmi zástupcov sudcov, z ktorých už nikto v súdnej rade nie je. Ja som už vtedy bola členkou súdnej rady, avšak som verejne opakovane uviedla ešte pred voľbou predsedu súdnej rady (ktorej som sa nemohla zúčastniť), že môj hlas by nedostal, aj keby som tam bola.
- S „legitimitou“ osoby, ktorá v článku zverejnenom na postoj.sk dňa 23. marca 2020 spochybnila legitimitu a odbornosť sudcov ústavného súdu, keď tvrdil, že väčšina pléna „bez bázne a hany“ zrušila uznesením PLz. ÚS 2/2018 časti konkrétnych článkov ústavy, v ktorých sa ustanovuje, že národná rada, prezident a vláda môžu odvolať člena súdnej rady a sám vymyslel, ako umožniť odvolávanie členov súdnej rady kedykoľvek.

<https://www.postoj.sk/52911/ustavny-sud-brani-odvolaniu-clenov-sudnej-rady-v-rozpore-s-ustavou>

Toto oprávnenie najvyšších ústavných orgánov podľa Jána Mazáka ústavný súd de facto, aj keď nie de iure, zrušil sporným stanoviskom. Ako napísal „Napriek výslovej kompetencii odvolať člena súdnej rady došlo k tomu, že toto oprávnenie zostáva od roku 2018 len na papieri, nedá sa kvôli rozhodnutiu ústavného súdu vykonať alebo použiť“. A v rovnakom článku pribehol novej vládnej väčšine (ktorá ho mesiac na to vyššie opísaným postupom zvolila za člena súdnej rady) na pomoc. Napísal, že existuje spôsob, ako sa brániť zjavnému prekročeniu právomoci ústavného súdu, lebo „razantný postup vo veci členov súdnej rady zabetónovaných v ich funkciách nelegitímny uznesením pléna ústavného súdu by bol silným signálom. Potvrdením toho, že v krajine vládne ten, kto vyhral voľby a nie ten, kto v roku 2018 dokázal presvedčiť väčšinu pléna ústavného súdu, aby v jeho prospech zrušil časť ústavy s jediným účelom. Udržať si kontrolu nad súdnou radou po strate moci.“ Tak prišiel záchranca Ján Mazák a vymyslel, ako zabezpečiť kontrolu nad súdnou radou tomu, kto vyhral voľby. Dalo by sa povedať, že sa priklonil k názoru „vyhráš voľby a môžeš všetko“. Ako? Ján Mazák dal už v marci 2020 návod a napísal, že dalo by sa zväziť vložiť do ústavy alebo do zákona o súdnej rade doplnok „prezident, národná rada a vláda môžu odvolať člena súdnej rady kedykoľvek aj pred uplynutím funkčného obdobia.“ Úplnou náhodou sa tento jeho text dostal do ústavy expresne rýchlou novelou ústavy v decembri 2020.

Ich hlas sa vydáva za hlas celej slovenskej justície

Výsledky voľby Jána Mazáka za člena Súdnej rady Slovenskej republiky poslancami v pléne Národnej rady Slovenskej republiky zo dňa 23.04.2020:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasovanie&ID=43866>

Výsledky volieb jedného člena Súdnej rady Slovenskej republiky v západoslovenskom volebnom obvode sudcami zo dňa 23.05.2023. Pripomínam, že navrhnutý kandidát bol jeden, a teda by bol zvolený aj vtedy, ak by prišiel k urne jeden sudca a dal mu hlas. Napriek tomu si pozrite účasť sudcov vo voľbách a počet hlasov, ktoré získal:

https://www.sudnarada.gov.sk/data/files/1856_zapisnica-o-vysledku-volieb-clena-sudnej-rady-ktore-sa-konali-2352023.pdf?csrt=529628483433453746

Výsledky volieb piatich členov Súdnej rady Slovenskej republiky sudcami zo dňa 21.04.2022:

https://www.sudnarada.gov.sk/data/files/1536_zapisnica-o-vysledku-volieb.pdf?csrt=529628483433453746

Výsledky volieb jedného člena Súdnej rady Slovenskej republiky sudcami v stredoslovenskom volebnom obvode zo dňa 29.11.2021:

https://www.sudnarada.gov.sk/data/files/1533_1502_zapisnica-o-vysledku-volieb-stredoslovensky-obvod-2021-anonymizovana.pdf?csrt=529628483433453746

Výsledky volieb jedného člena Súdnej rady Slovenskej republiky sudcami vo východoslovenskom volebnom obvode zo dňa 07.09.2021. Opäť platí, že ako jediný kandidát by bol zvolený aj vtedy, ak by prišiel k urne jeden sudca a dal mu hlas, napriek tomu si pozrite účasť a počet hlasov, ktoré získal:

https://www.sudnarada.gov.sk/data/files/1406_zapisnica-o-vysledku-volieb.pdf?csrt=529628483433453746

Otázka na záver. Rečnícka. V mene ktorej časti „slovenskej justície“ sa nesie hlas Jána Mazáka? Sudcovia ho za člena súdnej rady nevolili. Ani nemohli, keďže od roku 1990, kedy sa vzdal funkcie sudcu, nie je sudcom všeobecného súdu Slovenskej republiky, bol ním len v rokoch 1978 až 1990, vrátane funkcie námestníka predsedu a funkcie predsedu súdu. Nikto z aktuálne zvolených zástupcov sudcov v súdnej rade ho nevolil za predsedu súdnej rady. Nikto zo zvolených zástupcov sudcov mu pri odvolávaní z postu predsedu súdnej rady nevyslovil podporu. Ale my sme piata kolóna a on je majster sveta.